

تاریخ اباضیه

جلد اول: عمان

تألیف: دکتر علی اکبر ضلایی

انتشارات بین المللی امین

تاریخ اباضیه (جلد اول: عمان)

تألیف: دکتر علی اکبر ضیائی

تعداد: ۵۰۰ نسخه

۵۱۸ ص

طرح جلد: طاء الله ضیائی

چاپ: ۱۳۸۱

پخش: انتشارات کتاب طه، قم، بلوار معلم، مجتمع ناشران، طبقه

سوم، واحد ۳۱

تلفن: 02637744624

<http://ketabtaha.com>

سرسناسه	: ضیائی، علی اکبر، ۱۳۳۳ -
عنوان و نام پدیدآور	: Ziyai, Ali Akbar
مشخصات نشر	: تاریخ اباضیه/ تالیف علی اکبر ضیائی.
مشخصات ظاهری	: انتشارات بین المللی امین، ۱۳۹۷
وضعیت فهرست نویسی	: : مصو 'حشی رنگی).
شابک	: : : ۹۷۸ ۶۳۲۰۶ ۰۰۱ ۰۵ -
یادداشت	: کتابنامه.
مندرجات	: ج. ۱. - عمان
موضوع	: اباضیه -- تاریخ
موضوع	: Ibadites -- History
موضوع	: اباضیه -- عمان و مسقط -- تاریخ
موضوع	: Ibadites -- History Oman --
رده بندی کنگره	: BP۳۳۲/۹ت۳ ۱۳۹۷
رده بندی دیویی	: ۲۹۷/۵۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۲۷۸۹۹۳

فهرست مطالب

۹	پیشگفتار
۱۱	فصل اول: مسأله خلافت و پیدایش خوارج
۲۷	فصل دوم: پیدایش گروه قاعدین
۳۹	فصل سوم: نشأت مذهب اباضیه در مشرق
۳۹	عبدالله بن اباض
۴۳	شکل گیری مذهب اباضیه
۵۲	ابو یزید ازدی
۸۲	ابوعبیده مسلم بن ابی کریمه تمیمی
۷۸	ربیع بن حبیب راهب
۸۲	سالم بن ذکوان هلالی
۱۰۱	ابوالحر علی بن حصین عنبری
۱۰۴	ابوغانم بشر بن غانم خراسانی
۱۰۷	ابوسعید محمد بن سعید کدومی
۱۱۱	اقسام اهل توحید و اسماء اهل قبله
۱۱۷	فصل چهارم: نشأت اباضیه در مصر و مغرب
۱۲۵	فصل پنجم: امامت اباضی در جزیره العرب، حضرموت و یمن
۱۴۱	فصل ششم: تأسیس امامت در عمان
۱۴۸	حکومت محمد بن زائده و راشد بن شاذان جلندانی
۱۴۸	امامت محمد بن ابی جابر ازکی
۱۴۹	امامت وارث بن کعب خروصی شاری یحمدی ازدی
۱۵۱	امامت غسان بن عبدالله فجیحی یحمدی ازدی

- ۱۵۲ ..... امامت عبدالملک بن حمید
- ۱۵۲ ..... امامت مهنّا بن جیفر فجیحی یحمدی ازدی
- ۱۵۵ ..... امامت صلت بن مالک خروسی و راشد بن نظر
- ۱۵۵ ..... امامت عزان بن تمیم خروسی
- ۱۶۱ ..... امامت سعید بن عبدالله
- ۱۶۲ ..... امامت راشد بن ولید
- ۱۶۴ ..... امامت خلیا بن شان تا موسی بن ابی جابر
- ۱۶۴ ..... امامت خنیش بن محمد بن سنام اندی
- ۱۶۴ ..... امامت محمد بن خنیش
- ۱۶۵ ..... حمله فخرالدین احمد بن دایه بر عمر
- ۱۶۶ ..... امامت مالک بن حواری
- ۱۶۶ ..... امامت ابوالحسن بن خمیس بن عامر
- ۱۶۶ ..... امامت عمر بن خطاب خروسی
- ۱۶۷ ..... امامت محمد بن سلیمان
- ۱۶۷ ..... امامت عمر الشریف
- ۱۶۷ ..... امامت محمد بن سلیمان
- ۱۶۸ ..... امامت ابوالحسن بن عبدالسلام
- ۱۶۸ ..... امامت محمد بن سلیمان
- ۱۶۸ ..... امامت برکات بن محمد بن اسماعیل
- ۱۶۹ ..... امامت عمر بن قاسم فضیلی
- ۱۶۹ ..... امامت عبدالله بن محمد القرن
- ۱۷۰ ..... عصر آل نیهان

- سلیمان بن مظفر ۱۷۰
- امامت ناصر بن مرشد یعلربی ۱۷۸
- امامت سلطان بن سیف بن مالک یعلربی ۲۰۰
- امامت بلعرب بن سلطان ۲۰۳
- امامت سیف بن سلطان ۲۰۴
- امامت سلطان بن سیف بن سلطان ۲۰۶
- سلطان یا امامت سیف بن سلطان بن سیف بن سلطان ۲۰۸
- امامت مهنا بن سلطان ۲۰۹
- امامت یعلربی بن بلعرب ۲۱۱
- امامت سیف بن سلطان ۲۱۴
- امامت محمد بن ناصر عافری ۲۳۲
- امامت سیف بن سلطان و بلعربی بن یعلربی ۲۴۱
- امامت سلطان بن مرشد بن عدی یعلربی ۲۴۶
- امامت سید بلعرب بن حمیر بن سلطان بن سیف یعلربی ۲۵۴
- امامت و سلطنت آل بوسعیدی ۲۶۱
- امامت احمد بن سعید بوسعیدی ۲۶۱
- امامت سعید بن احمد بن سعید بوسعیدی ۲۷۰
- سلطنت سلطان بن احمد بن سعید بوسعیدی ۲۷۰
- سلطنت سید سعید بن سلطان بوسعیدی ۲۷۲
- سلطنت سید ثوینی بن سعید و سید ماجد بن سعید ۲۷۸
- امامت عزان بن قیس بن عزان ۲۸۴
- خروج سید ترکی بن سعید بن سلطان بن احمد بن سعید بوسعیدی بر امام عزان ۳۲۹

- ۳۴۳ ..... سلطنت ترکی بن سعید بن سلطان بوسعیدی
- ۳۵۴ ..... سلطنت سید فیصل بن ترکی بن سعید بن سلطان بوسعیدی
- ۳۷۹ ..... حرکت نهضت عمانی
- ۳۸۹ ..... امامت شیخ سالم بن راشد خروسی
- ۳۹۵ ..... سلطنت سید تیمور بن فیصل بوسعیدی
- ۴۱۱ ..... امامت شیخ محمد بن عبدالله خلیلی
- ۴۲۴ ..... نکاتی چند درباره امام خلیلی
- ۴۲۶ ..... بازگشت آرامش به عمان از تو افقنامه سیب
- ۴۴۱ ..... سلطنت سید سعید بن تیمور بوسعیدی
- ۴۵۰ ..... جنگ بریمی
- ۴۵۷ ..... جنگ جبل اخضر و امامت غالب بن علی نائی
- ۴۶۹ ..... مفتی سلطنت ابراهیم بن سعید بن محسن عبری
- ۴۷۳ ..... شورش ظفار
- ۴۷۸ ..... سلطنت سید قابوس بن سعید
- ۴۹۷ ..... مفتی سلطنت شیخ احمد بن حمد بن سلیمان بن ناصر خلیلی

پیشگفتار

وقتی کتاب تاریخ و اعتقادات اباضیه توسط نشر ادیان در قم منتشر شد این اثر از استقبال خوبی در میان علاقمندان به تاریخ فرق و مذاهب اسلامی روبرو شد و همواره در فکر آن بوده‌ام. تاریخ جامعی از وضعیت اباضیان در عمان ارائه کنم، زیرا در کتاب تاریخ و اعتقادات اباضیه درباره تحولات این مذهب در دو قرن اخیر به اختصار سخن گفته شده و از بیان برخی نهضت‌های دینی و سیاسی در عمان چون نظام امامت و حرکت نهضت عمان و شورش دُور و سکر بریمی و وضعیت اباضیان در دوران آل بوسعیدی غفلت شده بود. در اینجا بر خود لازم می‌دانم تا از صبر و شکیبائی همسر خانم کدخدا مزرچی که من را در مراحل مختلف تألیف این کتاب همراهی کرده است سپاسگزاری کنم و امیدوارم خوانندگان محترم بتوانند با مطالعه این کتاب اطلاعات تاریخی خود را در باره یکی مذاهب اسلامی تکمیل نمایند.

علی اکبر ضیائی

قم-۱۳۹۸